

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA na GAZETĘ LWOWSKĄ.

W roku następującym 1860 wychodzić będzie GAZETA LWOWSKA z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM jak zwykle codzien, prócz Świąt i Niedzieli. Cena prenumeraty kwartalna, mianowicie:

od 1go stycznia do ostatniego marca 1860 wypada:

dla miejscowych : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z pocztą : : 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Szwecya. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Z rozkazu Jego c. k. Apost. Mości, Najjaśniejszego Pana, zaniechany być ma pobór rekrutów na rok 1860.

Najwyższe to rozporządzenie podaje się do powszechnej wiadomości w moc rozporządzenia Jego Excellencyi, pana ministra spraw wewnętrznych, z dnia 27. b. m. Nr. 32.131 dodatkowo do obwieszczenia Namiestnictwa tutejszego z 8. b. m. Nr. 52.349 względem zwołania pięciu klas wieku dla uzupełnienia armii na rok 1860.

Lwów, 28. grudnia 1859.

C. k. dyrekeya finansów krajowych we Lwowie mianowała oficyała urzędowego I. klasy, *Rudolfa Lassnigga* kontrolorem przy kasie zbiorowej w Kołomyi.

Lwów, 16. grudnia 1859.

Wiedeń, 27go grudnia. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany LXV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 227. Cesarski patent z 20. grudnia 1859, mocą którego wydana została ustawa dla profesjonalistów w całym państwie, z wyjątkiem weneckiego okręgu administracyjnego i Pogranicza wojskowego, i stanie się prawomocną z dniem 1. maja 1860.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie komisji obradującej nad ustawą gminną na dniu 1. grudnia.)

Posiedzenie rozpoczęło się odczytem trzeciego rozdziału projektu regulaminu miejskiego. Na wstępie nadmienił jednak referent, że zawarte w tym rozdziale ogólne zasady co do zakresu działania gmin miejskich w ogóle tudzież w szczególności co do własności gminnej i administracji majątku miejskiego stanęły dlatego przed innemi rozdziałami, ponieważ dalsze rozdziały zawierają częste wzmianki o wydatkach gminy, dzierżawach, budżetach, rachunkach rocznych i t. p. chcąc zaś te ogólne zasady wtrącić w któryś z późniejszych rozdziałów, to za wielkie rozdział ten przybrałby rozmiary i mogłoby to przynieść uszczerbek jasności i dokładności.

O zakresie działania gminy miejskiej.

A. W ogólności.

§. 23. „Zakres działania gminy miejskiej obejmuje:

- „a) Wewnętrzne sprawy gminy, do których pomiędzy innymi „wspólnemi interesami gminy miejskiej należy także zarząd „własnością gminną i miejską administracja.“
„b) Te sprawy publiczne, które będą im przydzielone do załatwienia.“

Referent popiera przyjęcie tego paragrafu uwagą, że zdaje się potrzebnem zwrócić zaraz w początku uwagę na podwójny zakres działania gminy miejskiej.

Paragraf ten przyjęto bez debaty w zaproponowanym ułożeniu.

B. Co do własności gminnej i miejskiej administracji.

§. 24. „Każda gmina miejska ma swoją ogólną nieruchomą i „ruchomą własność wiernie przechowywać, niezmienną utrzymywać i „troskliwie administrować.“

Jeden z członków komisji podaje wniosek, by wyrazy „niezmienną utrzymywać“ zastąpić słowami „nieumniejszoną utrzymywać“, bo utrzymywanie w niezmiennym stanie wyklucza polepszenie majątku gminnego. Wniosek ten znalazł w komisji z wielu stron poparcie, zaś jeden z członków komisji wniósł poprawkę, by za-

miast „utrzymywać niezmienną“ użyć wyrazów „utrzymywać niezmienną i nieumniejszoną.“

Inny wniosek proponuje wymazać zupełnie słowa „utrzymywać niezmienną“, bo nakazane w §. 24. wierne przechowywanie i troskliwa administracja zamyka w sobie także niezmiennie utrzymywanie.

Większością głosów zapadła uchwała, zastąpić wyrazy „utrzymywać niezmienną“ słowami „utrzymywać nieumniejszoną.“

§. 25. „Ogólna ta własność będzie spisana w inwentarzu, do „którego wglądać należy pozwalać na żądanie każdemu członkowi „gminy.“

Paragraf ten przyjęto bez debaty jednogłośnie.

§. 26. „Uzyskane w administracji nadwyżki roczne mają być „zaraz z prawem bezpieczeństwem korzystnie lokowane i połączone z kapitałem pierwotnym.“

Referent nadmienia, że w obradach komitetu było kilka członków za opuszczeniem tego paragrafu, bo nakazana w §. 24. troskliwa administracja zamyka w sobie i korzystną lokację nadwyżek. Inny zaś członek proponował zastąpić wyraz „nadwyżki roczne“ słowem „nadwyżki“, aby gminie pozostawić wolność uzyskanych w jednym roku nadwyżek używać na pokrycie potrzebnych a dochodem z majątku gminy nie pokrywanych wydatków.

Referent mniemał, że należy pozostać przy zaproponowanym ułożeniu §. 26, bo nadwyżki roczne nie można mieszać z pozostałościami w kasie, wreszcie samo już pojęcie nadwyżek rocznych wyraża, że tworzą część dochodów, pozostającą już po pokryciu wszelkich wydatków gminnych; z drugiej zaś strony wymaga troskliwa administracja majątku, by takim nadwyżkom nie pozwolić bez pożytku leżeć w kasie, ale użyć ich do pomnożenia kapitału pierwotnego.

Na to kilku członków komisji zabierało kolejno głos w tym przedmiocie, przemawiając bądź za zupełnem opuszczeniem §. 26, bądź za zmianą wyrazu *nadwyżki roczne* na *nadwyżki*, bądź za opuszczeniem wyrazu „zaraz“, bądź wreszcie za tem, by zatrzymać zaproponowane ułożenie referenta opuszczając tylko słowo „zaraz.“

Na wniesione zapytanie referenta, czy paragraf 26, należy wymazać, oświadcza się przy głosowaniu większość głosów w duchu przeciwnym, i tym samym trybem zapada dalej uchwała, by zmieniając wyraz „nadwyżki roczne“ na „nadwyżki“ i opuszczając słowo „zaraz“ ułożyć paragraf ten w sposób następujący:

„Uzyskane w administracji nadwyżki mają być z prawem „bezpieczeństwem korzystnie lokowane i połączone z kapitałem „pierwotnym.“

§. 27. „Posiadłości gruntowe i prerogatywy gminy nie mogą „być inaczej jak tylko w drodze publicznej licytacji sprzedane lub „wydzierżawione.“

§. 28. „Rok administracyjny gminy przypada razem z rokiem „administracyjnym państwa.“

§. 29. „W każdej gminie miejskiej musi być najprzód ułożony „i ustalony budżet dochodów i wydatków.“

§. 30. „Przy administracji dochodów i wydatków należy się „trzymać ściśle ustalonego naprzód budżetu.“

§. 31. „Potrzeby gminy mają być głównie pokrywane z do- „chodów, jakie do kasy gminnej wpływają z majątku gminnego.“

§. 32. „Jeżeli na potrzebne wydatki kasy gminnej dochody „z własności gminnej zupełnego nie dają pokrycia, to przystąpi się „do pożyczek i nałożenia opłat; do pożyczek, kiedy chodzi o po- „krycie przemijających, a do nałożenia opłat, kiedy chodzi o po- „krycie stałych wydatków tego rodzaju.“

§. 33. Rodzaje opłat nałożonych są:

- „a) Opłaty pieniężne ze strony tych, którzy zostają przyjęci do „związku gminnego.“
„b) Robocizny (usługi) na potrzeby gminy.“
„c) Dodatki do istniejących podatków stałych lub do podatku kon- „sumpcyjnego od użytku w miejscu.“
„d) Inne niezaprowadzone na rzecz państwa opłaty.“

Paragrafy 27—33 przyjęto bez debaty jednogłośnie.

§. 34. „Wzmiankowana w §. 33 opłata pieniężna może być „tylko od tych pobierana, którzy na swą prośbę przyjęci zostają „do związku gminnego, a nie może przewyższać czwartej części „oznaczonego w §. 14 na rozmaite kategorie miast *maximum* „prawa obywatelstwa.“

Referent nadmienia, że do tego paragrafu wniósł dodatek, aby sumę tej opłaty pieniężnej wolno było gminom oznaczać także niżej, niż w takich miastach wypada podług tej miary, lub też upuszczać ją zupełnie.

Komitet oświadczył się jednak, za opuszczeniem tego dodatku, bo rozumie się sam z siebie, a na zapytanie prezydującego zapadła większością głosów uchwała, nie przyjmując zaproponowanego wniosku referenta.

§. 35. „Od przytoczonych w §. 33 b) robót, które gmina „zaprowadza samodzielnie, mają być wolne osoby wymienione w §. „21 a oprócz nich i deputowani miasta.“

Referent nadmienia, że większa część członków komitetu wniosła do tego paragrafu dodatek tej treści, „że każdemu członkowi gminy ma być wolno dać się zastąpić w robotach lub nagrodzić je pieniędzmi,“ referent zaś i mniejszość członków komitetu uznali dodatek ten za wypływający sam z siebie. Na wniesione zapytanie prezydującego uchwała komisya większością głosów przyjąć pomieniony dodatek do §. 35.

§. 36. „Wspomniane w §. 33, c) dodatki do podatków sta- „łych, jeżeli nie przewyższają ich 10 procentu, może gmina nakła- „dać samodzielnie, w przeciwnym zaś razie tudzież wzmiankowane „tamże dodatki do podatku konsumcyjnego za przyzwoleniem wła- „dzy państwa.“

„Jeżeli okaże się potrzeba nakładać dodatki, to zwyczajnie „mają dodatki te odnosić się do podatków stałych.“

Pierwszy ustęp tego paragrafu przyjęto bez debaty jedno- głośnie.

Co do drugiego ustępu uzasadniał referent swój wniosek tem, że w całym regulaminie miejskim przebija się przewodnicząca za- sada, by temu, co uiszcza większą powinność podatkową i temsamem na potrzeby gminy kontrybuuje większym dodatkiem do podatku, przyznać także większy wpływ na ustanowienie reprezentacyi gminnej, a temsamem i na zawiadywanie spraw gminnych. Z drugiej strony wskazuje referent na to, że dotychczas, z wyjątkiem Lwowa, w miastach naszego kraju nie istnieje nigdzie dodatki do stałych podatków na pokrycie potrzeb gminnych, gdyż na pokrycie ułożonego naprzód rozchodu pozwalano zawsze tylko dodatki do jednego lub więcej artykułów podatku konsumcyjnego w różnych stopach procentowych. I we Lwowie nawet opuszczono z począt- kiem roku administracyjnego 1859 istniejący od niewiele lat pięcio- procentowy dodatek do podatków stałych. Uwzględniając dotych- czasowe rzeczywiste stosunki tudzież to, że dodatki do podatków stałych są bardzo dotkliwe, powzięła większość komitetu uchwałę postawić za regułę nakładanie dodatków do podatku konsumcyjnego.

Kilku członków komisji zabierało głos bądź za bądź przeciw wnioskowi referenta, nareszcie jednak przyjęto większością głosów jego wniosek pośredniczący, by wymazać drugi ustęp §. 36 i pozostawić uchwałę rady gminnej, czy na pokrycie ułożonego naprzód rozchodu należy nałożyć dodatki do podatku stałego czy konsum- cyjnego, czy w kombinacyi do obudwu rodzajów podatku naraz.

§. 37. „Przytoczono w §. 33 d) opłaty mogą być zaprowa- „dzone tylko za pozwoleniem władzy państwa.“

§. 38. „Dochody, które szczególne mają przeznaczenie, nie „mogą być przeznaczone na co innego.“

§. 39. „Przystępuje używanie własności gminnej całkiem lub „w części pojedynczym członkom gminy lub ich klasom całym, to „jeżeli żadna inna miara nie obowiązuje prawnie, nie może żaden „członek gminy dla siebie i swej w spółnem z nim gospodarstwie „żyjącej rodziny pociągać większego pożytku, niż wymagają jego „potrzeby domowe. Pozostały po zaspokojeniu prawnych pretensyi „pożytek należy oddać do kasy gminnej.“

§. 40. „Wydatki, które obchodzą tylko interes pojedynczych „klas członków gminy, mają być też od nich tylko ponoszone, a „nie można używać na nie dochodów gminy, nie przeznaczonych „prawnie na takie wydatki.“

§. 41. „Z przychodów i wydatków gminy miejskiej ma być „co roku składany rachunek.“

§. 42. „Blizsze postanowienia o spisaniu inwentarów, o ad- „ministracyi i używaniu własności gminnej i zakładów gminnych, o „ułożeniu budżetów i rachunków rocznych, o manipulacyi kasowej, „składaniu rachunków i kontroli zawierają osobne instrukcye.“

Paragrafy 37 do 42. przyjęto bez debaty jedno-głośnie.

Rozdział IV.

O reprezentacyi gminnej i urzędach gminnych.

Część pierwsza.

O reprezentacyi gminnej w ogóle.

§. 43. „Funkcye gminy miejscowej sprawują następujące osoby :

- „a) Uprawnieni do głosowania, którzy wywierają prawny wpływ „na ustanowienie reprezentantów gminy.“
- „b) Reprezentanci gminy powołani prawnie działać w imieniu i „miejscu gminy jako osoby.“
- „c) Urzędnicy gminni, podwładni, pomocnicy i słudzy, którzy „ustanowieni są do załatwienia pewnych spraw gminy, i zostają „w jej usługach.“

Jeden z członków komisji podaje wniosek, by paragraf ten jako wypływający sam z siebie opuścić zupełnie; na to odpowiada referent, że zatrzymanie tego paragrafu z tego powodu zdaje się potrzebnem, bo stosownie byłoby postawić na czele ogólne pojęcia dla łatwiejszej zrozumiałości następujących paragrafów.

Większość głosów uchwała zatrzymanie paragrafu.

§. 44. „W każdej gminie miejskiej istnieje do zastępowania „gminy i zawiadywania sprawami gminnymi pod przewodnictwem i „zarządem burmistrza magistrat miejski jako zwierzchność gminna „i rada gminna, jako wydział gminny.“

Paragraf ten przyjęto bez debaty jedno-głośnie.

§. 45. „Magistrat miejski składa się z burmistrza, z pewnej „liczby deputowanych gminnych t. j. przydzielonych magistratowi „miejskiemu do pełnienia służby reprezentantów gminy i płatnych „urzędników; zaś rada gminy z burmistrza i pewnej liczbie radców „gminy.“

Referent nadmienia, że w obradach komitetu jeden z członków występował przeciw instytucji deputowanych gminy, bo ustanowieni za deputowanych gminy reprezentanci gminni byłiby nałożeni na nich obowiązkami za nadto obarczeni, podczas kiedy miasta do zawiadywania deputowanym miejskim przydzielonych spraw wykonawczych, opłacają urzędników, a kontrolę dopełnia cała rada gminna. Referent usprawiedliwiał tem ustanowienie deputowanych gminnych, że instytucya ta mogłaby szczególnie w wysokim stopniu ożywić udział dla spraw gminnych, bo deputowani miejscy przenikają nie- jako cały tryb postępowania gminy nietylko w wewnętrznych ale i publicznych sprawach dopełniają na najszczerszej podstawie kontroli, którą całemu wydziałowi jako korporacyi doradczej przyznać nie- podobna, i są wręcz zarazem wykonawczymi organami w gminie.

Następnie jeden z członków komisji zabrał głos przeciw, a dwóch za instytucją deputowanych miejskich, a na wniesione zapy- tanie prezydenta uchwalila większość głosów zatrzymać §. 45 we- dług wniosku referenta w niezmiennem ułożeniu. (C. d. n.)

(Obwieszczenie galic. Towarzystwa gospodarskiego. — Instancye wojsko.ve.)

Prezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego ma zaszczyt niniejszem zawiadomić, że w wykonaniu ustaw, 27 ogólne zgromadzenie półroczne odbędzie się we Lwowie dnia 10. i na- stępnych lutego 1860 roku, w gmachu zakładu n. im. Ossolińskich, na które szanownych członków Towarzystwa uprzejmie zaprasza.

Gdy podczas tego zgromadzenia odprawione będzie posiedze- nie sekcji pomologicznej, w połączeniu z wystawą owoców, zbóż w ziarnie, warzyw i innych ziemioplodów, przeto miłośnicy ogro- dnictwa i sadownictwa będą mieć sposobność przekonać się o po- stępie u nas tej gałęzi gospodarstwa wiejskiego i zastanowić się nad środkami podniesienia jej na wyższy szczebel. Zechcą zatem wcześniej nadesłać do kancelaryi Towarzystwa próby artykułów mogących być przedmiotem wystawy pomologiczno-gospodarczej.

Na pomienionem zgromadzeniu zdana będzie sprawa z czyn- ności Towarzystwa i zakładu naukowo-gospodarskiego w Dublinach, jako też przedłożone będą rachunki z funduszu Towarzystwa za rok 1859. Prócz tych czynności odbędą się także wybory wice- prezesa Towarzystwa na lat 6, dwóch rzeczywistych członków komitetu i pięciu zastępców, którym czas urzędowania kończy się z rokiem bieżącym. Byłoby zatem do życzenia, aby te wszystkie ważne czynności odbyły się w licznej i możliwej liczbie zebraniu członków.

Na posiedzeniach tego zgromadzenia rozbiegane będą także przedmioty z gospodarstwa wiejskiego, zawarte w pytaniach, które już drukiem ogłoszone zostały w ostatnim liście okolnym do l. 494 z dnia 21. października b. r. jako też w Gazecie lwowskiej nr. 241, Przeglądzie powszechnym nr. 86, w Czasie nr. 247, i Tygo- dniku rolniczo-przemysłowym krakowskim nr. 44.

We Lwowie, dnia 24. grudnia 1859 r.

Wiedeń, 27. grudnia. Dzisiejsza *Gazeta wiedeńska* ogła- sza patent cesarski z 20. grudnia 1859 z ustawą dla profesjonalistów w całej Monarchii. (Treść ustawy podamy w następujących nume- rach naszej Gazety.)

— Najjaśniejszy Pan raczył postanowić, że dotychczasowa wojskowa kancelarya centralna Jego c. k. Apost. Mości nosić ma na przyszłość nazwę: „Jeneralna adjutantura Najjaśn. Cesarza“, a natomiast biuro prezydyalne c. k. naczelnaj komendy armii — której przełożony w moc najwyższego pisma własnoręcznego z 27. lipca r. b. w nieobecności szefa naczelnaj komendy armii zajmować ma miejsce jego jako zastępcy spraw wojskowych na konferencyach ministerjalnych — przybierze nazwę „centralnej kancelaryi naczelnaj komendy armii.“

Ameryka.

(Posiedzenie w kongresie washingtonskim.)

Pierwsze posiedzenie kongresu w Washingtonie odbyło się dnia 19go grudnia. W senacie przedłożył pan Mason zaraz z po- czątku wniosek, by mianowano komisye, któraby dokładnie rozpo- znała, w jaki sposób włamała się banda Browna do arsenału w Har- pers Ferry. Poprawka Trumbulla żąda, by indagacye rozciągnięto także na załogę arsenału w Franklinie. Dyskusya zabrała cały czas sesyi, a nie mogąc przyjść do głosowania, odroczone ją. W izbie reprezentantów było obecnych 231 deputowanych. W dziennym por- ządku stał na wstępie wybór prezydenta. Przy pierwszym głoso- waniu nie otrzymał nikt większości głosów, ale wszczęła się wrza- wliwa dyskusya nad prawem poddać pod krytykę osoby zanotowane

do mówienia. Wszyscy deputowani, którzy zalecali pismo niejakiego pana Helpers (przeciw niewolnictwu), powinni według wniosku pana Clark być wyłączeni od wyboru prezydenta. Przeciw temu powstają silnie republikanie. Izba nie osiągnąwszy żadnego rezultatu, odroczyła się, po większej części w zamiarze prowadzić jątro dalej dyskusję.

Hiszpania.

(Patriotyzm kupców w Kadyxie. — Pomnożenie armii afrykańskiej. — Pisma protestanckie. — Telegraf do Afryki.)

Prywatna korespondencja z **Madrytu** z 19. grudnia donosi: „Stan kupiecki Kadyxu dał piękny przykład patriotyzmu: ofiarował rządowi 44 milionów, których zażądała Anglia. — Armia afrykańska ma być pomnożona na 80.000. Armia w kraju pozostanie jeszcze w sile 80.000, a w razie potrzeby może rząd wystawić jeszcze 80 batalionów rezerwowych. Wszystkie morskie siły zbrojne są w Kadyxie gotowe do walki. — Konnica afrykańska ma być pomnożona na 2000 ludzi.

— Z **Madrytu** telegrafują pod dniem 22. grudnia: „Dywizya biskajska odejdzie w pierwszych dniach stycznia do Afryki. — Rząd dowiedział się, że protestanckie pisma rozdawane bywają bezpłatnie i potajemnie uboższym klasom, i zalecił przeto władzom używać wszelkich środków, by przytłumić to zło w zarodku. — Telegraf między Hiszpanią i Afryką jest już w ruchu od wczoraj. Powszechnie sądzą, że działania wojenne w Afryce przybiorą wkrótce olbrzymie rozmiary.“

Anglia.

(Wojna marokańska. — Tunel pod Tamizą. — Milicya okrętowa.)

Londyn, 24. grudnia. Dziennikarstwo angielskie zapałuje się ciągle z wielką niechęcią na wojnę hiszpańską przeciw Marokowi. I tak n. p. „Athenaeum“ wspomina o wielkiem politycznem i komercyjalnem znaczeniu tego północno-zachodniego państwa afrykańskiego, a ościennego z Gibraltarem, i pisze między innemi: „Anglia ze swojemi posiadłościami wielkimi na wschodzie, dokąd potrzebuje drogi otwartej przez morze śródziemne i na Egipt, z postanowieniem swem uważania Gibraltaru za rękojmię i ochronę handlu swego na morzu śródziemnem, a chcąc przytem znieść handel niewolnikami i korsarstwo Maurytanów zamieszkałych u wybrzeży, i przyczynić się do rozszerzenia prawdziwej cywilizacji — ryzykuje bardzo wiele w tych sporach Hiszpanii z Marokiem. Anglia nie doznała od Maurów żadnej potąd przykrości, i przypomina sobie jeszcze i te czasy, kiedy ta neutralność ich była dla Anglii i Europy nieocenionej wartości; Maurycanie dotrzymywali też świącie przyrzeczenia swego, chociaż tylko ustnie danego, i dostarczali regularnie żywności załodze gibraltarskiej. Gdyby nie Maurowie, to może bylibyśmy utracili Gibraltar. Bez Gibraltaru byłaby Hiszpania szczególnie dla Maurytanów zamknięta. Ich i nasze widoki co do tej cieśniny morskiej są wspólne. W razie, gdyby Tangier miał być zajęty, to mogłoby zajęcie takie nastąpić tylko przez mocarstwo neutralne. Anglia ten błąd popełniła, że wypuściła z rąk to miasto, wyłożywszy wprzód znaczną sumę na jego obwarowanie; potąd bowiem można już było Afrykę ucywilizować i rozkrzewić w niej chrześcijaństwo. Obecnie nabrały te słowa Nelsona szczególnego znaczenia: „Jeśli Anglia rozpocząć kiedy miała wojnę z jakim morskiem mocarstwem europejskiem, natenczas musi Maroko być z nami w przymierzu, lub wypadnie nam Tangier obsadzić.“

— Tunel Tamizy lubo zwiedzany jeszcze dotychczas przez każdego cudzoziemca jako osobliwość londyńska, jednak rzadko już używany przez tamtejszych mieszkańców, ma być oddany kompanii kolei żelaznej, która chce nim połączyć swoje na obydwóch brzegach rzeki położone dworce kolei żelaznej. Umawiają się jeszcze tylko o koszt.

Admiralicja nakazała utworzyć pewien rodzaj milicyi okrętowej, gdyż przekonano się, że zwerbowanie wielkiej liczby majtków jest nazbyt kosztowne i niepodobne do przeprowadzenia. Majtkowie, którzy się zgłaszają do „Naval Volunteer Reserve“, oddają się nieprzerwanie swemu zarobkowi w marynarce handlowej, zbierają się co roku dla ćwiczenia przez cztery tygodnie na wojennych okrętach Jej Mości Królowej, i są obowiązani w razie potrzeby na wydaną odezwę stawić się na okręta dla uzbrojenia floty tak spieszno, jak tylko oddalenie ich od Anglii pozwala. Ażeby zobowiązanie to nie było pozornem, nie wolno im przedsiębrać żadnej żeglugi do Indyów, Chin, Australii i cichego oceanu; natomiast jest im pozwolona żegluga przybrzeżna, służba na okrętach zagłowych lub paropływach na morzu śródziemnem, bałtyckiem i północnem; żegluga do wschodniego wybrzeża Ameryki i zachodniego wybrzeża Afryki jest tylko na parowcach pozwolona. Majtkowie są obowiązani każdą razą oznajmić admiralicyi swój pobyt w Anglii, tudzież przyjęcie służby na okrętach kupieckich, miejsce ich przeznaczenia i czas podróży, a prócz tego co sześć miesięcy przedstawić się osobiście feldweblowi okrętowemu (shipping master). Ostatni przepis ułatwia kontrolę i nie bardzo jest przykry ochotnikowi, któremu oprócz tego zabronione są dalekie podróże. W tym samym zamiarze nakazuje przepis, ażeby żołd doręczano samemu ochotnikowi, a to w ratach kwartalnych. Kwota wyznaczona jest na 40 talarów, a że jeszcze osobno płacą za czterotygodniowe ćwiczenie, na które może sobie obracać czas najdogodniejszy, tedy ochotnik otrzyma tę sumę w latach pokoju, prawie jakby darowiznę. Do tego należy jeszcze i to, że ochotnik nabywa prawo do otrzymania

służby przy straży nadbrzeżnej, umieszczenia w szpitalu wojskowym lub pensjonowania z kwotą 84 talarów rocznie, jeżeli w służbie królewskiej został uszkodzony, albo niejaki czas był czynny. Obowiązanie trwa pięć lat; jeżeli ochotnicy zwolani są proklamacyja, można ich najdłużej trzymać razem trzy lata, i wtedy otrzymują żołd zwyczajny; jeżeli zaś kraj po upływie trzech lat zawiąkany jest w wojnę, tedy czas ich służby można na dalsze dwa lata przedłużyć.

Francya.

(Towarzystwa wzajemnej pomocy. — Etat wyższych oficerów w marynarce pomnożony.)

Paryż, 24. grudnia. Minister handlu Rouher, prezydent komisji czuwającej nad towarzystwami wzajemnej pomocy, przedłożył Cesarzowi roczne sprawozdanie za rok 1858, a dziennik urzędowy ogłosił je temi dniami. Z końcem roku było we Francyi 3860-takich towarzystw (z tych 1940 zatwierdzonych), i wszystkie liczyły 389.194 mężczyzn i 61.720 żeńskich członków rzeczywistych, a 38.000 honorowych; ogólny ich majątek łącznie z funduszami rezerwowemi wynosił 20,755.450 fr. 87 cent. Chorowało w ciągu roku 116.086 mężczyzn i 16.133 kobiet (29¹/₃ i 28¹/₃ proc.).

— W ministerjum marynarki wyrabiają teraz projekt do znacznego pomnożenia stanu wyższych oficerów i jenerałego sztabu floty. Pomnożenie to ma się rozciągać także na niższe stopnie oficerskie, tak, że reorganizacya ta będzie się równać pomnożeniu całego czynnego stanu marynarki. Liczba admirałów, wice- i kontradmirałów podwyższona będzie z 33 na 45. Kapitanów okrętowych, których dotąd było 110, będzie na przyszłość 160, kapitanów fregat 300 zamiast 220; liczba poruczników okrętowych pomnożona będzie z 650 na 725, a chorążych (enseignes) z 550 na 650. Również podwyższona będzie liczba aspirantów i oficerów wojsk okrętowych. Z takim korpusem oficerów można by snadnie zmobilizować do razu 140.000 zapisanych majtków francuskich.

Niemce.

(Wiadomości bieżące.)

Do oświadczeń bremeńskich przyłączyły się także Izby handlowe w Rostoku, Lubece i w innych miastach nadmorskich, a to względem ochrony własności prywatnej, i upraszały rządy o rozpięcie tych zasad.

Szwecya.

(Czynności sejmowe.)

Gdy stan włościański odrzucił wniosek względem przypuszczenia niewłościan do wyboru swoich reprezentantów, odwołano ten wniosek, gdyż nie może nastąpić żadna zmiana w stanach państwa bez przyzwolenia przynależnego stanu, i tylko do uchwalenia zwyczajnych ustaw dostateczne jest przyzwolenie trzech stanów. Ze wszystkich „zaległych“ wniosków przyjęto stanowczo cztery tylko, między któremi najważniejszy jest względem przypuszczenia ministrów do wspólnych obrad stanów. Wniosek względem przypuszczenia nauczycieli elementarnych do stanu duchownego odrzucono stanowczo.

Rosya.

(Ambasador austriacki przybył. — Budowle gościńców. — Rewizya taryfy celnej. — Wiadomości bieżące.)

Petersburg, 15. grudnia. Nowy ambasador austriacki przy dworze rosyjskim, hrabia Thun, przyjechał tu dzisiaj.

— Instytut budowli gościńców obchodził 5. b. m. pięćdziesiątą rocznicę swego istnienia. Założony roku 1809 wykształcił od tego czasu 1558 uczniów do służby publicznej. Wykonane w tym samym czasie roboty są: 6820 wiorst gościńców, z czego 1081 wiorst zbudowano w ostatnich trzech latach (a 1740 wiorst jest jeszcze w projekcie); kolej żelazna Mikołaja między Petersburgiem i Moskwą; stojący most Mikołaja na wielkiej Newie w Petersburgu i sieć telegrafów obejmująca 13.600 wiorst. Teraz liczy korpus inżynierów do budowania gościńców 29 jenerałów, 237 wyższych i 540 niższych oficerów. Instytut ma w tej chwili 259 uczniów i 75 profesorów.

— Z powodu rozszerzonej pogłoski o mającej nastąpić powszechnej rewizji taryfy celnej, podaje teraz ministerjum finansów do wiadomości kupców i fabrykantów, że do tej rewizji jak na teraz wcale jeszcze nie przystępuje. — *Pol. oekon. Anz.* donosi: W Kronsztadzie zajmują się teraz bardzo gorliwie utworzeniem fabryki okrętów parowych, która będzie jedna z pierwszych w Europie. — Ukończono już gościniec z Brześcia litewskiego do Kowla (122¹/₄ wiorst), a dla komunikacyi otworzony będzie dnia 1. grudnia. Gościniec murowany pociągnąć mają do Kijowa. — *Odess. Bote* donosi, że żuana Julia Pastrana zesłała z tego świata w podróży swej z Sebastopola do Symferopola.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 27go grudnia. *Monitor* oznajmia, że stan zdrowia księcia Hieronima polepszył się. — *Journal des Débats* zawiera artykuł pana Lemoine, który popiera zdania broszury: „Kongres i Papież“. — Kołowroty zatrzymane będą na giełdzie i w przyszłym roku.

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 26go grudnia, że Królowa powiła szczęśliwie córkę.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Runge Jan, z Dmytrowiec. — Jasiński Józef, z Zabolotowa. — Rafałowicz Leon, z Krakowa. — Komarnicki Bol., z Sasowa. — Augustynowicz Bol., z Kniażego. — Praweckie Eust., z Brzeżan.

Hotel angielski: Skarzewski Ludw., z Brodów. — Giżowski Józ., c. k. rotmistrz pens., ze Stryja.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

PP. Horwath, c. k. major, do Manasterzysk. — Wolański Er., do Czarnokonic. — Rubczyński Wł., do Jasniszcza. — Lityński Wen., do Litwinowa. — Komar Ad., na Podole. — Br. Poten Kar., do Łahodoma. — Hr. Dzieduszycki Kazim., do Niesluchowa. — Obertyński Leop., do Stronibah. — Truskolawski Leon., do Streptowa. — Br. Brunicki Józ., do Podhorzec. — Glixeli Teod., do Chodorowic. — Ostrowski Józ., do Kropiwny. — Biliński Fel., do Olszanki. — Bayer Kar., c. k. przeł. pow., do Jaworowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 6 ^o Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	322.08	+ 1.4 ^o	92.9	zachodni sł.	mgła
2. god. po poł.	321.96	+ 1.9 ^o	92.8	" "	deszcz
10. god. wiecz.	323.38	+ 0.4 ^o	95.1	" "	pochmurno

Deszcz i śnieg 1...25.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „Młoda wdowa“, komedia w 3 aktach Józ. Korzeniowskiego.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 29 grudnia.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79 60. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 73.—; po 4 1/4% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2 1/4%

za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 3/4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. B. Krajów koronnych. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Krcacyi i Sławonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzula losowania w roku 1869 —. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcje. Banku narodowego sztuka 905 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 268 50; niższo-austr. towarzystwa eskomptowego —; póln. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-póln.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyd w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 106 25. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liwurna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 123 75. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow wołoskich —. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 86, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs lwowski.

Dnia 29. grudnia

	gotówką		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	5	79	5	84
Dukat cesarski	5	85	5	89
Półimperyal zł. rosyjski	10	5	10	17
Rubel srebrny rosyjski	1	92	1	94
Talar pruski	1	87	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	82	—	82	55
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	72	75	73	42
5% Pożyczka narodowa	78	80	79	43

KRONIKA.

Ceny mięsa wołowego

dla ludności izraelickiej na czas od 29. grudnia 1859 do 4. stycznia 1860.

Tutejsi rzeźnicy izraelicy podali na bieżący tydzień następujące ceny rozmaitych gatunków mięsa:

	Polędwica	Rozbratel	Pieczeń	Osoł	Ogon	Krzyżówka	Pieczeń biała	Krajówka	Uszyk	Kark	Szponder	Pół-żebro	Grube żebro	Lopalka	Piers (brust.)	Części przydatne od jytki i głowy
Luft Israel Mayer	30	25	24	28	23	24	23	24	26	23	24	24	24	24	24	24
Kochelles Jakób	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Wiszek Benio	30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	24	24
Mark Berl	30	25	25	25	29	24	25	25	25	25	24	24	24	24	24	24
Kugel Leiser	30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Frisch Mark Berl	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Eichler Mayer	30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Kimmel Abraham	26	25	25	26	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Horn Czeitel *)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luft Wolf	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Schrenzel Leib	30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Kimmel Ester Beile	24	24	24	24	24	24	24	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Schrenzel Feivel	22	23	23	22	22	22	23	22	22	22	22	22	22	22	25	22
Tafel Mayer	30	25	25	28	24	24	24	24	25	24	24	24	24	24	25	24
Pipe Abraham Sussmann	28	23	23	26	22	24	24	23	24	23	23	23	22	23	24	22
Schall Mayer	24	24	24	24	24	24	24	24	24	23	23	23	23	23	23	23
Bass Berl	28	25	25	26	20	25	20	24	25	24	24	24	24	24	25	24
Hütt Hersz	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Kugel Chaim Berl	24	24	23	24	20	23	24	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Horn Aron	24	24	24	24	24	24	24	24	24	22	22	22	22	22	22	22
Uffel Falles	20	20	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Hachlewska Apolonia	29	25	24	25	23	23	23	23	22	22	22	22	22	22	22	22
Eichler Mayer	29	24	24	27	20	23	24	24	24	23	23	23	23	23	24	23
Pordes Berl	23	22	22	22	21	22	20	21	22	22	22	22	23	23	22	21
Hübel Efroim	26	25	25	23	24	24	24	25	23	23	24	24	24	24	24	23
Telteles Jakób	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Luft Izrael Mayer	24	24	23	24	21	23	23	21	21	21	21	21	21	21	23	21
Diamant Samule	23	23	23	24	22	23	23	25	24	23	24	23	24	23	24	23
Luft Wolf	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Hartel Israel Hersz	22	20	20	20	15	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

*) Nie zameldował się tą razą i zamknął jatkę.

Z urzędu targowego stołecznego miasta Lwów, 21. grudnia 1859.